

Když žáci myslí na svět

Porušování lidských práv, klimatická změna, nedostatek vody, dětská práce. S těmito a dalšími tématy se žáci setkávají ve výuce či v médiích. Jak ale zjistit, jak moc se jich dotýkají v běžném životě nebo jak na ně mohou sami reagovat?

TEXT: JOHANA KRAJČÍROVÁ, ADAM KOLÁŘ

Aktuálními tématům se věnuje Globální rozvojové vzdělávání (GRV), které pracuje především s rozvojem klíčových kompetencí, jako je získávání a zpracovávání informací, analýza globálních procesů a jejich souvislostí či rozhodování se s ohledem na dané souvislosti. GRV přesahuje pouhé předávání znalostí. Vyžaduje hlubší sebezpoznání a schopnost jednat v souladu se svými postoji a hodnotami. Klade si za cíl podporovat hodnoty, jako je ohleduplnost, otevřenost, solidarita, odpovědnost.

Názory a činy

Jak žáky připravit na to, aby pochopili, že jejich rozhodnutí mají vliv na lokální či globální problémy? Jak je podporovat v tom, aby se zajímali o blízké okolí i širší svět a byli aktivní? Jak je připravit na život ve světě, který se stále mění?

Jednou z možností je podporovat je již ve školním věku v realizaci vlastních projektů a kampaní. Dostanou příležitost uvědomit si, že i malým činem mohou ovlivnit své okolí. Mohou projevit svůj názor na to, v jakém světě chtějí v budoucnu žít. Kolem nás se děje spousta věcí a my i žáci si můžeme vybrat ze široké škály témat, kte-

rými se chceme v rámci vlastních projektů nebo kampaní zabývat. Může jít o ekologická témata, chudobu ve světě, lidská práva a mnohé další.

Zaměření kampaní

Během roku 2019 se uskutečnilo více než třicet kampaní s názvem Myslete na svět, do nichž se zapojilo na dvě stě žáků. Úkolem všech skupin bylo vytvořit a realizovat kampaň na volitelné téma spojené s problematikou Cílů udržitelného rozvoje. Žáci se tak věnovali problémům, které vidí ve svém okolí a jež by chtěli změnit. Od těch environmentálních (problematika znečištění vody, třídění odpadu) přes

sociální (sbírky pro azylové domy, práce se seniory) až po ekonomické (osvěta o konceptu fair trade obchodu).

Cíle

Cíl má být konkrétní a také dosažitelný v daném čase, s danými prostředky a s konkrétním týmem lidí. Všechny skupinky měly nachystané a předem rozpracované nápady nebo témata, o něž se zajímají. Některé přišly s velmi promyšlenými nápady. Ovšem víze a cíle pro kampaň, která má proběhnout během jednoho měsíce, byly někdy až příliš ambiciózní. Dalo by se říct, že stanovení cíle bylo nejobtížnější výzvou všech žáků, a to od nejmladších sedmáků až po středoškoláky. Zamyslet se nad tím, čeho by mohli i v dlouhodobém měřítku dosáhnout, jaký má jejich kampaň mít dosah, a stanovit si, koho chceme oslovit, je však pro další práci klíčové.

Průběh kampaně

Zahrnuje nápad, plánování, realizaci i hodnocení kampaně. Je dobré, pokud si žáci sami vyzkouší všechny tyto kroky.

Na počátku stojí nápad. Žáci často přicházejí se zajímavými nápady k tomu, co si myslí, že je potřeba změnit, nebo nadnesou, o čem by se podle nich mělo mluvit více. Pokud mají o dané téma skutečně zájem, je to polovina úspěchu. Samotná realizace je pak již o dobrém naplánování. Důležité je během organizace kampaně komunikovat mezi sebou v týmu, s pedagogy či dalšími zainteresovanými stranami a v každém momen-

KAMPAŇ

Kampaň je zjednodušeně řečeno usilování ve prospěch něčeho. Je to plán, který má vést k dosažení námi daného cíle za pomoci konkrétní a organizované činnosti. Můžete vést například kampaň za záchranu zvířat v deštném pralese nebo za zdravější občedny ve škole.

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Běžně se označují zkratkou SDGs, která vychází z anglického termínu Sustainable Development Goals. Cíle udržitelného rozvoje jsou společným plánem Organizace spojených národů, jak zlepšit podmínky a kvalitu života pro všechny lidi. Hlavním smyslem je, aby všichni lidé na světě mohli žít důstojný život bez chudoby, hladu a nerovností a mohli plně rozvinout svůj potenciál.

ŘEKLI O PROJEKTU

- „Poznali jsme, že i když jsme mladí, dokážeme zorganizovat akci. Zjistili jsme, že jsme schopní pomoci lidem kolem nás. Máme dobrý pocit z dobrých skutků.“
- „Naučili jsme se spolupracovat, komunikovat a dohodnout se na různých věcech. Je také důležité naučit se dělat kompromisy při domluvě, protože jinak by k realizaci třeba vůbec nedošlo.“
- „Celkově z projektu máme dobrý dojem, ale myslíme si, že je třeba pokračovat, jelikož jsme oslovili málo lidí.“

Uvedené citace pronesli žáci a učitelé zapojení do projektu žákovských kampaní Myslete na svět (Global Issues - Global Subjects organizace ARPOK, o.p.s.). Sborník z kampaní lze nalézt ke stažení na stránkách arpok.cz v sekci Pro pedagogy, ke stažení.

tu organizace akce vědět, co děláme a proč.

Hodnocení

Po dokončení akce je neméně důležitou fází zhodnocení kampaně. Hodnocení může být opomíjenou součástí, ale pomáhá k rozvoji žáků, posílení týmu, k vyjádření vlastního pocitu z realizace či vzájemnému ocenění a konstruktivní kritice.

Udržitelnost a dlouhodobý dopad

Jedním z důležitých aspektů při přípravě kampaně byla udržitelnost. Na tu je vhodné dbát již při definování cíle projektu. Aspekt udržitelnosti zajistili žáci propagací výsledků prostřednictvím různých médií - formou článků, videí a prezentací nebo tak, že vytvořené dlouhodobé kampaně předají pro další rok mladším spolužákům - například zavedením pravidelných služeb žáků na vynášení plastového odpadu nebo zavedením pravidelného jednoho bezmasého dne v týdnu ve školní jídelně. Dlouhodobý dopad a zvážení širšího kontextu při plánování kampaně je klíčové. Pokud zrealizujeme kampaň, kdy například vysázíme stromy, ale nebudeme se o ně dále starat, může daná aktivita postrádat smysl, pro který jsme ji realizovali.

Proč podporovat žáky v kampaních?

Osobní a občanskou angažovanost, smysl pro seberealizaci, schopnosti konat dobro a naslouchat je třeba u mladých lidí cíleně rozvíjet. Žákovské kampaně podporují rozvoj klíčových kompetencí, které jsou velmi důležité pro život ve společnosti 21. století.

SEMINÁŘE PRO PEDAGOGY

Milí učitelé!

Zajímají Vás globální témata?

Chcete získat novou inspiraci do svých hodin?

Semináře pro pedagogy, při kterých si účastníci sami vyzkouší aktivity do výuky, uspořádáme přímo u Vás ve škole.

Informace a metodické materiály najdete na: arpok.cz (v sekci „pro pedagogy“).

www.facebook.com/ARPOK.Olomouc